

נדרטוקול מס' 6/ג

מישיבת ועדת הכנסת ביום שלישי,
כ"ה בחשוון תשי"ח (19.11.1957)
בשעה 8.30

נ ד ר כ ה ו : חברי הוועדה:

- ב. אזוביה - היו"ר
- ג. אלטמן
- ד. רבה
- ה. י. גרינברג (סגן היו"ר הכנסת)
- ו. כסה
- ז. נודוק
- ח. נצר
- ט. רזיאל-נאור
- י. שורש
- יא. שוקן
- יב. תלמי

מוזכרים:

- א. כהן - היועץ המשפטי לממשלה.
- ב. רוזטי - מזכיר הכנסת.
- ג. צירון - סגן מזכיר הכנסת.

סדר-היום: תקנון - הערות לפרק י"א.

היו"ר ב. אזוביה: קיבלתי גם הערות ממשרד המשפטים, ונדון בהן עתה.

ס ע י ף 65
=====

היו"ר ב. אזוביה: היועץ המשפטי מציע לנטח את הסעיף הזה כך:

- א. הצעת חוק מטעם הממשלה (להלן בפרק זה - הצעת חוק), תסדר עבור הכנסת ליושב-ראש הכנסת.
- ב. יושב-ראש הכנסת יניח את הצעת החוק על שולחן הבית ויעמידה על סדר-היום.
- ג. הדיון בהצעת חוק לא ייערך אלא לאחר שהצעת החוק היתה טובת על שולחן הכנסת לפחות יומיים, אם ועדת הכנסת לא החליטה, לבקשת הממשלה, להקדים את הדיון.

הוא מציע להחליף את הנוסח הקודם בנוסח זה.

אני מציע לכתוב "הצעת חוק המיועדת לדיון בכנסת תמסר ליו"ר הכנסת".

מ. רוזטי:

כל הצעת חוק מיועדת לדיון בכנסת.

ש. בבה:

אפשר לכתוב "החליטה הממשלה להציע לכנסת הצעת חוק (להלן - הצעת חוק) תמסר ההצעה ליו"ר הכנסת".

ח. כהן:

התקנון הוא של הכנסת ולא של הממשלה, ועל כן אין מקום להכניס לכאן את החלטת הממשלה.

א. רוזאל-נאור:

אם נשתמש במלה "תוגש" במקום "תמסר", אפשר יהיה לנסח את הסעיף בצורה מתאימה.

ש. שורש:

בסעיף קטן (ב) החלפתי את המלה "ויכלול" במלה "ויעמידה". המטונה על ביטוח החוק עומד על כך, שכך ייכתב, וזהו המונח בו משתמשים עכשיו בכל החוקים.

ח. כהן:

לסעיף קטן (ג), כפי שמציע אותו היועץ המשפטי: ניסחנו סעיף זה במתכוון בצורה שניסחנו, מסום שחשנו שמה יתפרשו הדברים אחרת, ואם מונח על השולחן הכנסת הצעת חוק בטעה 16.00 ביום שני, וירצו לדון בה ביום רביעי ב-11 יטענו שעוד לא עברו יומיים. על-כן לא השתמשנו בנוסח שלנו במלה "יומיים".

מ. רוזטי:

"יומיים" מתפרשים גם כשני ימי עבודה של הכנסת.

ח. כהן:

אם משרד המשפטים מוכן לקבל את הנוסח הזה - גם אנחנו מוכנים לקבלו.

היו"ר ב. אזניה:

יכולים להיות מקרים שיועדת הכנסת, על-פי יזמתה היא מוצאת לנכון להקדים את הדיון, בלי בקשת הממשלה, יש לאשר לה להחליט על כך, גם אם אין הממשלה מבקשת זאת ממנה.

ש. בבה:

אל לנו לשכוח שזוהי הצעת חוק של הממשלה. אנו ודאי שיכולים להתקיים בלי בקשת הממשלה. הסעיף הזה מאפשר גם לממשלה לבקש דבר כזה.

היו"ר ב. אזניה:

אין כאן כל הגבלה של זמן מתי צריך יו"ר הכנסת להניח את החוק על שולחן הכנסת, לאחר שקיבלו מן הממשלה. האם אין צורך בהגבלת זמן?

א. תלמי:

יו"ר הכנסת והסגנים בהתייעצות עם הממשלה קובעים את סדר-היום. הכוונה היא להשאיר את הדבר לשיקול-דעתם של היו"ר והממשלה.

היו"ר ב. אזניה:

זוהי פעולה כמעט-אוטומאטית.

מ. רוזטי:

מוטב להשאיר את זה פתוח.

ח. כהן:

ה ו ח ל ט

סעיף 65 ינוסח כך:

- א. הצעת חוק מטעם הממשלה (להלן בפרק זה - הצעת חוק) תוגש לכנסת ע"י מסירתה ליושב-ראש הכנסת.
- ב. יושב-ראש הכנסת יניח את הצעת החוק על שולחן הבית ויעמידה על סדר-היום.
- ג. הדיון בהצעת חוק לא ייערך אלא לאחר שהצעת החוק היתה מונחת על שולחן הכנסת לפחות יומיים, אם ועדת הכנסת לא החליטה, לבקשת הממשלה, להקדים את הדיון.

תקנון - הערות
לפרק י"א

ס ע י ף 68

היו"ר ב. אזניה:

היועץ המשפטי מציע לנסח את הסעיף הזה כך:

- א. הקריאה הראשונה תסתיים בהצבעה בעד ההעברה של הצעת החוק לוועדה מוועדות הכנסת או נגד העברה כאמור.
- ב. הוצע להחזיר את הצעת החוק לממשלה, יועמדו להצבעה ההצעה האמורה וההצעה להעביר לוועדה - זו כנגד זו.
- ג. החליטה הכנסת לא להעביר את ההצעה לוועדה, או החליטה הכנסת להחזירה לממשלה, חוזרת הצעת החוק לממשלה, ותורד מסדר יומה של הכנסת.

א. צידון:

סעיפים אלה מבחינים בין הצבעה נגד לבין הצעה להחזיר לממשלה. כיצד אפשר להצביע האחת מול השניה, הצבעה להחזיר לממשלה והצבעה להעביר לוועדה? יש מקרים שחברי כנסת אינם רוצים להצביע בעד העברת החוק לוועדה, אך יחד עם זאת אינם רוצים להפגין את התנגדותם לממשלה, ע"י הצבעה בעד החזרה לממשלה.

ה. כהן:

ההבדל הוא בנוסח ולא בתוכן.

היו"ר ב. אזניה:

מר צידון צודק בטענתו. אם כי התוכן הוא אותו התוכן, משום שגם בנוסח הקודם שלנו אמרנו שהחלטה לא להעביר לוועדה פרושה החזרה לממשלה, אך יש לזה בכל זאת תוכן פוליטי אחר. אלו הן שתי אפשרויות לאותה פעולה.

ה ד ח ל ט

סעיף 68 ינוסח כך:

- א. הקריאה הראשונה תסתיים בהצבעה בעד ההעברה של הצעת החוק לוועדה מוועדות הכנסת או נגד העברה כאמור.
- ב. הוצע להחזיר את הצעת החוק לממשלה, יועמדו להצבעה ההצעה האמורה וההצעה להעביר לוועדה - זו כנגד זו.
- ג. החליטה הכנסת לא להעביר את ההצעה לוועדה, או החליטה הכנסת להחזירה לממשלה, חוזרת הצעת החוק לממשלה, ותורד מסדר-יומה של הכנסת.

ס ע י ף 69(א)

היו"ר ב. אזניה:

היועץ המשפטי מציע לנסח את הסעיף כך:

"החליטה אצאא הכנסת להעביר את הצעת החוק לוועדה והיו הצעות שונות מהי הוועדה אליה תועבר הצעת החוק או שלא הוצעה ועדה פלוגית, תקבע ועדת הכנסת את הוועדה אליה תועבר הצעת החוק".
לדעתי, המלה "פלוגית" אינה מתאימה לכאן. אני מציע לכתוב "מסוימת".

ה ד ח ל ט

סעיף 69 (א) ינוסח כך:

החליטה הכנסת להעביר את הצעת החוק לוועדה והיו הצעות שונות מהי הוועדה אליה תועבר הצעת החוק או שלא הוצעה ועדה מסוימת, תקבע ועדת הכנסת את הוועדה אליה תועבר הצעת החוק.

ס ע י ף 70 (ג):

היו"ר ב. אזניה:
ליועץ המשפטי היתה גם הצעה לסעיף 70(ב) והיא בתקבלה באחת מישיבותינו הקודמות. אם סעיף 70(ג) הוא מציע לבטח כך: "היועץ המשפטי לממשלת ישראל, סגניו ועוזריו, והיועצים המשפטיים למשרדי הממשלה, יעמדו לרשות הוועדה וכל אחד מחבריה לכל עזרה שתידרש מהם בניסוח החוק, ההצעות וההסתייגויות".

ש. בבה: הנוסח של היועץ המשפטי הוא יותר חזק.

היו"ר ב. אזניה: שלא בנוכחותו של היועץ המשפטי לא הייתי מקבל נוסח זה. אבל אם היועץ המשפטי מציע אותו - אני מוכן לקבלו.

ה ד ח ל ט

סעיף 70(ג) ינוסח כך:

היועץ המשפטי לממשלת ישראל, סגניו ועוזריו, והיועצים המשפטיים למשרדי הממשלה, יעמדו לרשות הוועדה וכל אחד מחבריה לכל עזרה שתידרש מהם בניסוח החוק, ההצעות וההסתייגויות.

ס ע י ף 72:

היו"ר ב. אזניה: זו הצעתו של היועץ המשפטי לסעיף זה:

"א. סיימה הוועדה את דיוניה בהצעת החוק, תחזירה לכנסת לקריאה שניה.
ב. להצעת החוק, כפי שהוועדה ניסחתה, שתונח על שולחן הכנסת לקריאה שניה, תצטרף הוועדה רשימת ההסתייגויות של חברי הוועדה, של חברי כנסת אחרים לפי סעיף 36(א) לפרק ח', ושל נציגי הממשלה.
ג. הצעת החוק בצירוף ההסתייגויות כאמור תונח על שולחן הבית על-ידי יושב-ראש הכנסת, והוא יעמידה על סדר-היום".

ח. כהן: ההצעה זו אין כל הבדל של תוכן, אלא רק של ניסוח.

ש. שורש: ומה הדין אם יש גירסאות שונות?

ח. כהן: צריך להגדיר באיזה מקום בתקנון מה זו גירסא.

א. צידון: הגירסא כלולה בתוכן החוק, על-כן היא כלולה בנוסח.

היו"ר ב. אזניה: אני מציע להוסיף לסעיף (א) את המלים "בנוסח שאושר על-ידיה לקריאה שניה".

ח. כהן: צריך בכל זאת לציין באיזה מקום את האפשרות של גירסאות שונות. אני מציע להוסיף סעיף קטן נוסף בנוסח זה: "היו הקולות בוועדה שקולים לכל אחת משתי גירסאות לסעיף אחד בהצעת החוק, תביא הוועדה שתי הגירסאות להצבעה בקריאה שניה".

היו"ר ב. אזניה: זה צריך להיות סעיף קטן (ב).

ה ד ח ל ט

סעיף 72 בנוסח כך:

- א. סלימה הוועדה את דיוניה בהצעת החוק, תחזירה לכנסת לקריאה שניה בנוסח שאושר על-ידיה לקריאה שניה.
- ב. היו הקולות בוועדה שקולים לכל אחת מטתי גירסאות לסעיף אחד בהצעת החוק, תביא הוועדה שתי הגירסאות להצבעה בקריאה שניה.
- ג. הוועדה תצטרף להצעת החוק רשימת ההסתייגויות של חברי הוועדה, ושל נציג הממשלה.
- ד. הצעת החוק בצרף ההסתייגויות כאמור תונח על שולחן הבית על-ידי יושב-ראש הכנסת, והוא יעמידה על סדר-יומה.

ס ע י ף 75

=====

ב. יו"ר ב. אזניה: שר הפנים מציע לתת בסעיף זה זכות לסגן-שר להשיב להסתייגויות. ואילו היועץ המשפטי מציע, לשם אחידות בתקנון, לכתוב "ויראו את דבריו ככוללים הצעה".

ח. כהן: אני הייתי מעדיף שסעיף 67(א) יתוקן ושבוי ייאמר "ויראו את דבריו כהצעה", במקום "ככוללים הצעה".

ה ד ח ל ט

להתאים את הנוסח בסעיף 67(א) לנסוח של סעיף 75(א), ויאמר בו: "...ויראו את דבריו כהצעה..."

ה. יו"ר ב. אזניה: בחסור עתה להצעתו של שר הפנים.

ח. כהן: לפי החוק סגן שר יכול תמיד לקבל רשות הדיבור, כמו שר.

א. רוזאל-נאור: אם כותבים "בטם הוועדה", זה כולל גם אפשרות שסגן שר ישיב, כי לא תמיד רק יושבי-ראש הוועדות משיבים למסתייגים. לפעמים משיב חבר הוועדה בטם הוועדה.

ח. כהן: סמכותו של סגן השר נקבעת בחוק.

אני מציע להוסיף סעיף (ז) לסעיף 75 בזו הלשון:
חברי הממשלה המדברים בשמה או סגן השר שמשרדו ממונה על ביצוע החוק המוצע רשאים בכל עת לבקש רשות הדיבור".

מ. רוזסי: אני מציע להפריד: ראשית לציין את זכותו של השר, ואחר, בסעיף נפרד לציין גם את זכותו של סגן השר.

ש. בנה: יש להגביל את סגן השר, בכך שהוא יכול להוסיף רק בטם השר. אחרת, יכול להווצר מצב שהשר יקום וידבר וגם סגן השר, שאינו תומך בדעתו של השר גם כן יטול רשות הדיבור. יכול להיות גם ענין של שני סגני-שרים. יש למשרד אחד שני סגני-שרים.

ח. כהן: לפי החוק הוא יכול לדבר רק בטם השר.

אני משנה את הנוסח שהצעתי ומציע לכתוב: הזכות הניתנת לכל חבר ממשלה לדבר בטם הממשלה בכל שלב של הדיון נתונה בקריאה השניה גם לסגן השר שמשרדו ממונה על ביצועו של החוק המוצע.

ש. בבה:

הנוסח הזה אינו טובע את האפשרות שסגן שר ושר יופיעו בדעות מנוגדות, לכן יש לכתוב שהוא מדבר בשם הממשלה.

ח. כהן:

לפי החוק סגן-השר יכול לדבר רק בשם הממשלה. לא נוכל למנוע אותם בין שני שרים, וכבר קרה ששני שרים הופיעו בכנסת והביעו דעות מנוגדות.

היור' ג. אזניה:

הצעתו השניה של היועץ המשפטי נראית לי.

ז. בבה:

עד כה ניתנה הזכות הזאת רק בקריאה הראשונה, ולדעתי יש להשאיר את המצב כפי שהיה.

מ. רוזסי:

הזכות ניתנה לשרים להופיע בכל עת ובכל שלב של הדיון.

ש. בבה:

צריך לכתוב במפורש שסגן השר מדבר בשם הממשלה.

ג. שוקן:

אני מצטרף לדעתו של ח"כ בבה.

היור' ג. אזניה:

התקנון אינו צריך לחזור על מה שנאמר כבר בחוק. לכן, הצעתו של היועץ המשפטי מציינת את זכותם של השרים ויחד עם זאת מקנה את הזכות לסגן שר שמשרדו ממונה על ביצוע החוק להשיב למסתייגים.

ה ד ח ל ט

להוסיף סעיף (ז) לסעיף 75, והוא ינוסח כך:
הזכות הניתנת לכל חבר ממשלה לדבר בשם הממשלה בכל שלב של הדיון נתונה בקריאה השניה גם לסגן השר שמשרדו ממונה על ביצועו של החוק המוצע.

מ. רוזסי:

בהזדמנות זו עלי להעלות בעיה חשובה. ככל שאנו מתקדמים בניסוח תקנון הכנסת, אנו מקבלים תקנות המקבילות לאלו הקיימות בתקנון מועצת המדינה הזמנית. כדלוע, תקנון מועצת המדינה הזמנית מחייב את הכנסת כל זמן שאין תקנון חדש. כבר נתקלנו בכמה וכמה בעיות והן עלולות להתעורר לעתים קרובות יותר, ככל שוועדת הכנסת מקבלת פרקים אחרים בתקנון הכנסת.

האם יוכל היועץ המשפטי להטיל על מישהו במשרדו לבדוק מה נתקבל כבר ואיזו תקנות במועצת המדינה הזמנית, יש להכריז עליהן כבטלות?

היור' ג. אזניה:

זוהי הערה חשובה.

ס ע י ף 76 : 80

היור' ג. אזניה:

דחינו את ההצבעה בסעיף זה לפי בקשתו של ח"כ איכילוב. היות והוא איננו כאן היום, מטיבת אבל, נדחה אותה.

גם היום.

גם את הדיון בסעיף 80 נדחה, כי יש טביבו חילוקי

דעות עקרוניים.

ס ע י ף 81:

בסעיף זה מציע היועץ המשפטי לכתוב במקום
"במסירת ההודעה" - "עם מסירת ההודעה".

היו"ר ב. אזניה:

ה ו ה ל ט

בסעיף 81, במקום המלים "במסירת
ההודעה", יבואו המלים "עם מסירת
ההודעה".

ס ע י ף 73(א):

שר הפנים אומר שלא ברור לו אם ההוראה שבסעיף
זה חלה גם על מקרה שהדיון בכנסת התחיל כבר.
ובמקרה שכן, לדעתו, יש לכתוב שהדבר יכול להעשות רק לפי החלטת מליאת
הכנסת.
נראה לי שאין מקום לקבל הצעה זו.

היו"ר ב. אזניה:

ה ו ח ל ט

לא לקבל את ערעורו של שר
הפנים י. בר-יהודה לסעיף
73(א).

ס ע י ף 82:

שר הפנים כותב שהממשלה אינה רשאית להביא את
ההצעה באותו כנס, בלי ההחלטה של ועדת הכנסת,
אלא אם היא שינתה את הטעמים, שבגלל שינויים בכנסת בהצעתה הקודמת
לקחה את החוק חזרה.

היו"ר ב. אזניה:

בענין זה היתה פשרה שבאה בעקבות תקדימים
ונוהג באנגליה. שט אין הממשלה יכולה לקבוע את החוק חזרה באותו
מושב אלא אם התירו לה זאת.

ח. כהן:
הרשות בידי הממשלה להשתכנע. אם היא מקבלת
את התיקונים שהכנסת הציעה לה - היא צריכה
להיות במצב כזה שבו תוכל להחזיר את החוק לכנסת.

א. רוזאל-גאור:
מדוע כותבים כאן "כנס"? עד עתה נהגנו לכתוב
"מושב".

היו"ר ב. אזניה:

ח. כהן:
אני הבינתי שכנס הוא מושב, אבל אם יש טמקות
מושב לכתוב מושב.

אני מציע להוסיף לסעיף 82 את המלים: "ואולם
רשאית הממשלה לחזור בה מהחזרת החוק".

ה ר ו ל ט

סעיף 82 ינוסח כך:

חזרה בה הממשלה מהצעתה, אין היא רשאית להביא באותו מושב של הכנסת, הצעת חוק אחרת באותו נושא, זולת אם החליטה ועדת הכנסת להתיר זאת; אולם רשאית הממשלה לחזור בה מהחזרת החוק.

הצעות לסדר-היום:

הי"ר ב. אזניה:

לפני סיום הישיבה ברצוני להביא לידיעת הוועדה שנתבקשתי ע"י ח"כ נורוק להגיד על סדר-יומה של הוועדה דיון בדבר ביטול המדור "הכנסת וועדותיה" ב"קול ישראל". אני מקבל את בקשתו ומעמיד את הסעיף על סדר-יומנו, אך עלי להגיד לכם מראש שאין זה בסמכותנו להחליט משהו הנוגע לתקציב המדינה. אנחנו נמליץ על חידוש המדור הזה.

הישיבה ננעלה בשעה 10.30